

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-oograke dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od petrostopne peti-vrstne po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Občni zbor Národne Tiskarne.

V nedeljo, dne 5. aprila 1903, občni zbor Národne Tiskarne ni mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delničarjev udeleženih.

Zato se skliče nov

občni zbor delniškega društva

Národne Tiskarne na dan 19. aprila 1903

ob 11. uri dopoludne

v prostorih Národne Tiskarne z istim, za občni zbor dne 5. aprila 1903 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor Národne Tiskarne.

Pričetek konca?

(Praški „Politik“ v album.)

I.

Glasilo plemenitaških lakajev po čeških zemljah, zastarela in oslabela »Politik« v Pragi — ki je na časnikiarskem polju naših čeških bratov nekaj takega, kar je zadnji trohneni zob v čeljusti stare babnice — že nekaj let sem prav obupno napada našo stranko, in seve tudi naš list. Mi smo ti histerični starci nasproti postopalido sedaj z največjo prizanesljivostjo, in z nebesko potrežljivostjo smo dopuščali, da je ta oguljena žurnalistična vrana, spuščala smrdljive izdelke svojega šibkega telesa v naš skledo. Napade praške »Politik« in kilavega njenega dunajskoga zastopnika, ki se je že večkrat z neopramen svojim goltancem drl nad našimi državnimi poslanci, smo dosedaj prenašali, ker smo vedeli, da na Češkem itak nikdo te tumpaste starke ne po-

sluša in ker smo si bili v svesti, da lakaj nikomur ne imponuje, in naj se postavi še v tako mogočno in oblastno pozno! Vsikdar je smešen tak lakaj, ali če ti s svojo impertinenco dan na dan sili pred nos, postane ti nadležen, in končno, dasi se ti similijo podplati na obuvalu — odkrižaš se puhega patrona s poshteno, a zasluzeno broo. Tako broo priložimo s tem praški »Politik«, in če jedna ne bode zadoščala, sledila bo še druga in tretja! Pri tem nas čisto nič ne moti, da bo stepena, v nemški livrji tičeča lakajska duša z Vaclavskoga trga, bojazljiva in obstreljenemu zajcu podobna, kvitirala brce s svojimi »dobrimi manirami«, meneč, da je s tem, ker sme petelizati pred češkimi aristokrati, ali pa pred francoskimi nacionalisti, dosegla vrhunc dobrih manir. De facto pa je dosegla vrhunc smešnosti in vrhunc neumnosti! Na tem vrhuncu obtičala je tudi zadnjo soboto, ko je priobčila članek »Der Anfang vom Ende?«, kojega imenuje »eine Zeitschrift aus Kraïn«, in v katerem se kakor razdraženo ščene zaganja v našo stranko in v naš list. »Politik« je postala gnojnaja, kamor kranjska klerikalna stranka odklada svoje odpadke. Kar se na Kranjskem več spečati ne da, to velja za fino robo na starinarskem trgu praške »Politik«! Pred vsem si usojamo vprašati, kje si jemlje »Politik« pravico, vtikati se v naše razmere, ki jo čisto nič ne brigajo, in kje si jemlje pred vsem pravico, našo narodno napredno stranko neprestano nadlegovati z dolgočasnimi svojimi litanijami? Ali je ona glasilo kakje napredne, ali svobodomiselnestranske? Ali ni skoraj vsikdar, kar izhaja, slišila popom pod talar, fevdalcem pa pod podplat? Kar o »Politiki« vemo, je k večjemu to, da ima v parlamentu enega in istega poročevalca, kakor ga ima ljubi naš »Slovenec«. Kar ve o naših razmerah, vse zajela je iz tiste motne kaluze, ki se nahaja v golida umazanega glasila ljubljans-

skega škofa. Pred našo stranko pa stopa na to, ter izreka sodbe in obsodbe, meneč, da ni mogoče dvomiti o njeni objektivnosti, da si je pristranska, in tako rekoč identična z ljubljanskim »Slovencem«. Identična, ravno tako perfidna, in ravno tako hinavска kakor je perfidna in hinavski »političen list za slovenski narod«. Ta perfidnost, in to brezmejno hinavstvo nam draži živce, da ne moremo drugače govoriti s praško »Politik«, kakor smo govorili v predstoječem. Zaman napenjamamo vse modi svoje duše, da bi mogli stakniti najmanjši pravni naslov, ki bi opravičil nečuveno postopanje praškega lista! V resnicu je nečuveno, ako list češkega naroda tlako opravlja za tendence takega lista, kot je klerikalni »Slovenec«! In sedaj je »Politik« svojo kamrico odprla še celo kranjskim kaplanom, in laži te sodrge sprejela je za svoje laži. To je provokacija in nesramnost, ki sega do neba! Na Slovenskem so ti kaplanje pogoreli: kar so čenčali o Jesenicah in o Tržiču, za vse to se živ krst na Kranjskem več ne zmeni. Zatekli so se torej v Prago k »Politik« in leta jih je sprejela s pravo slastjo v nemški svoj zapeček. V objemu si ležita dva bratca, in priznati se mora, da sta eden druzega vredna.

V ospredju stoji Jesenice (deutsch Assling)! Vodstvo narodno-napredne stranke je dokazalo, — in »Slovenec« je moral v tem pogledu sam pripoznati resnico! — **da je pred volitvami na Jesenicah oficjalno in slovesno s posebnim dopisom odobrilo koalicijo ob teh slovenskih strank.** List z Vaclavskoga trga v svoji nevednosti in budalosti se pa za vse to nič ne zmeni: »die lieberale Partei hat der deutschen Parteileitung unter anderen auch Wahlethaltung ihrer liberalen Wähler bei den Gemeindewahlen in Jesenice zugesagt. Človek ne ve, ali bi se

smejal ali bi se jezil? Kaj takega se še celo »Slovenec« ni upal trditi, napsproto s stokanjem in ječanjem je pripoznal, da je eksekutivni odbornarodno-napredne stranke v istini pisal svojim somišljenikom na Jesenicah, ter jim priporočal, da pri občinskih volitvah skupno nastopijo s klerikalno stranko. »Politik« pa je to dejstvo zatajila, ter postala s tem prav vsakdanja lažnjivka. In to nesramno lažnjivko privlekli smo danes na sramotni oder, dasi vemo, da se svojih lažj ne bode sramovala, in naj si ostane pol stoljetja na sramotnem tem odru! Obžalovati je samo, da se ne najde češki list, ki bi klepetulji z Vaclavskoga trga naravnost in brez ovinkov povedal, da je njen postopanje grobia — prve vrste in nečastno za narod, v katerega sredi se je rodil Jan Hus, kojega reakcjonarna »Politik« prej kot ne ravno tako strupeno sovraži, kakor nas napredne Slovence. O drugem prihodnjic!

O ligi proti dvoboju.

Na znano odredbo vojnega ministra pl. Pitreicha proti sodelovanju neaktivnih častnikov pri ligi zoper dvoboje je pisal princ Alfonzo Bourbon in d' Este obširno pismo baronu Bischoffshausenu. V pismu razlagata zgodovino lige proti dvoboru, njene namene in zapreke.

Prva okrožnica za tako ligo na Avstrijskem je izšla poleti 1901, in sicer na temelju misli, ki jih je izrekel brambovski minister v državnem zboru dne 12. marca 1901. Delovalo se je v duhu, da se pri tem ne dotakne armade. »V mejah civilne družbe hočemo pripravljati tla; armada se bo lahko udeležila, ko bo našla pota uravnana«. Na aktivne častnike se pri tem ni mislilo, toda o onih, ki so zadostili svoji dolžnosti napram očetnjavi, ter se odtegnili v privatno življenje, se je pričakovalo, da so v toliko gospodarji nad svojo

osebo in svojim dejanjem, da bi se mogli pridružiti po svojem prepričanju socialni reformi, ki ne pomenja revolucionarja čina, ki ne obsegata kakega napada na katerokoli avtoriteto ali na obstoječe zakone.

Takov se je nabralo veliko število podpisov iz najboljših krogov, da se je mogel sklicati za november 1901 ustanovni shod. Čas za delovanje se je zdel tembolj pripraven, ker je baš takrat izdal vojni minister baron Krieghamer na vsa vojaška poveljstva naredbo, ki je težila na omejitev, da, skoraj na popolno odpravo dvobojev. Vsled tega je podpisalo pristopnike tudi mnogo aktivnih častnikov. Saj liga tudi ni kaka tajna družba, temu deluje javno in svobodno pred celim svetom. Kmalu nato je štelo to gibanje v Avstriji nad 1500 članov. Dne 27. julija 1902 je ligine statute odobrilo ministrstvo notranjih zadev.

Dasi se ni od nobene strani kazalo, da bi odločilnim krogom ne bilo prav, da pristopajo ligi neaktivni častniki, podal se je don Alfonzo vendar dne 9. decembra 1902 k vojnemu ministru baronu Krieghamerju ter ga vprašal za mnenje. Minister je pristop odobril, na kar je princ o tem obvestil neaktivne častnike, ki so imeli pomislike zoper pristop. Dal jim je častno besedo, da nima vojni minister ničesar proti pristopu. Prišel pa je minister Pitreich, ki je princa postavil takorekoč na laž ter neaktivnim častnikom prepovedal pristop k ligi.

V nadaljnem zagovoru praviprince, da se bori liga za to, da prodre razumnost in čut pravičnosti. Protidvobojna liga ni tajna družba, v kateri bi se moralata položiti obljuba ali prisega. Tudi neaktivni častniki so ji le zato pristopili, da svobodno širijo njene ideje ter pripomorejo svojim aktivnim kolegom, ki nimajo svobode ter ne smejo spremeniti obstoječih kričedih razmer. Potem pa je prišel Pitreichov ukaz, ki pomenja napad na podjetje, katero ne pozna druga

LISTEK.

Kdor hoče živeti . . .

Spisal Sorin.

Po temnih ulicah se je delalo blato. Gosta meglja je legala nad mesto in dež je rosil na zemljo.

Le semtrta je brela kaka sveznilka. Ropotanje vozov je malo prenehalo. A iz gostilniških kotov so se čuli zamolki glasovi ter se guibili v temni noči.

Prodajalci so zapirali prodajalne, ter odhajali domov.

Predmestna pekarna pa je bila še odprta. Slabo brela kaka sveznilka je obsevala zaduhle kote in bledi, umirajoči žarki so padali na droben obrazek mlade deve, ki je sedela v kuto in zrla zamišljeno pred se.

Ravnokar je nehala brati. Branje je razburilo, da je vrgla knjigo po mizi ter začela misliti . . .

»Ne, ne, on ne bo nikdar tak! On bi ne mogel biti!«

To jo je malo potolažilo. Saj ga je poznala z dušo in telesom.

»Ne, ne, on ne bo nikdar tak! To je nemogoče!«

Potem pa je zopet vse tiho. Le ura je enakomerno tiktakala in zaspani kanarček je včasi vstrepetal s perutnicami.

Prišel je semterta pozni kupec in spet odšel.

Že je mislila zapreti, kar pridej njen gospodar. O tem času ga ni bilo še nikdar.

»Dober večer želim!« reče tihodekle.

»Dober večer, dober večer! Ah, to vreme! Človek ne ve, kam bi šel! A tu je toplo. Malo pogrejem se.«

Na to se vsede poleg nje in začne nosljaje: »Ah, tu je toplo! Bolj toplo, kot ne vem kje . . . To se vam vidi na licu, kjer vam cveto sedaj v največji zimi pomladanske rožice! Ni-li res tako?« Rekši jo je pobožal po kote.

»Prosim vas, opustite šale! Oprostite, iti moram. Čas je že, doma imam mater, bolno mater . . .«

»Bolno mater! A, to je hudo! Ne mudi se vam, bolniki imajo pa radi mir!«

Zopet je sedla za mizo in vzela knjigo v roko.

»No, začne on, »zadnjič ste me prosili, da bi vam povisil plačo, češ,

daz materjo ne moreta živeti ob tako pičlem zaslužku.«

»To bi vas tudi še sedaj prosila. Drugače ne morem preživeti sebe in matere. Vam se ne bo poznalo nič, a nama veliko. Vedno sem bila pridna pri delu, a poslej bom še pridnejša, samo, da bom mogla pošteno živeti.

»Da, da, to se še vse lahko zgodi! Seveda pridna, zelo pridkana, ubogljiva in poslušna, pa bo boljša plača!«

Pomaknil se je popolnoma k nji. jo pogladil v obraz in prikel za roko.

»Prosim vas, gospod, pustite šale in ne dražite me!«

Vstala je in stopila parkrat po sobi.

Prišla je stara ženica po kruhu in naredila molk.

Ko odide, začne zopet on: »No, pa pustimo šalo! Če hočete še kaj posebej zaslužiti, vem za službo. Ni daleč. Pripravna bo ravno za vas. Trpljenja bo malo ali pa nič, a plača ne bo slaba . . .«

Danes je šla moja postrežnica domov. Namesto nje lahko vstopite vi.

Dela bo malo. Zjutraj ob osmilih

pomedete sobo in naredite red. Ravno tako zvečer.

No, tiste pol ure, ki jo zamude, je lahko vajenec tu v pekarni.

Poleg tega imam prostor, kjer bi lahko prenočili . . . Vam saj ne bo treba hoditi tako daleč domov . . . Zvečer greste k materi, ji poveste, kako in kaj — potem pa k meni . . .

No, no, in poleg tega . . . Škoda bi bilo, škoda teh cvetk, da zmrznejo. Ni res tako? Vidite, tako-le bova slonela skupaj in prijetno nama bo . . .«

Kakor strela iz jasnega neba so jo zadele te besede. Skočila je na noge, ga pahnila v stran in pomerila zaničljivo od nog do glave.

Prsi so se ji burno dvigale in tresla se po vsem životu.

»Nesramne! Sram vas bodi! Pojdite — ali grem pa jaz!«

Ukazuječe je rekla te besede. On je pa vstal, jo pogledal in vprežal: »Kdo ste neki vi?« — »Pošteno dekle!« — »Torej iščite jutri druge službe, pošteno dekle jo lahko dobri! Kje je današnji denar?«

Dekle odpre predal, prešteje in mu da.

»Tu imate! Jutri pa pridite po

knjižico, če vam je drago. Če vas pa mine ta mladostna trma — no potem lahko ostanete!« — »Nikdar ne, z Bogom

cilja, kakor blagor človeštva v splošnem, in blagor sinov domovine v armadi posebej. Prince se sicer ironično tolaži, da je vojna uprava s svojim neumljivim ukazom morda hotela le povedati ligi, da ji ne prepusti prvenstva v tako važnih reformah ter da zato prepoveduje neaktivnim častnikom pristop k ligi, ker hoče sama uvesti take reforme za armado brez sodelovanja »civilistov«. Seveda se prince — ako to resno veruje — hudo moti.

Albanski nemiri.

1500 Albancev je prišlo pred Prizrend, da pregovore ondotne veljake, naj se pridružijo opoziciji zoper turške reforme. To se jim je tudi posrečilo ter so odpeljali sultanu protestno noto. Nameravali pa so upororiti še druge izgredne, toda prišel je general Šemzi-paša z 2½ bataljonom in eno eskadro konjenikov ter zasedel vse vhode v mesto. Vojna je v naglici skopalo jarke ter si postavilo šotore. Šemzi-paša je zapovedal, da se vsako bližanje čet ali posameznih oboroženih zavrne z orožjem. Tudi je prepovedal v mestu nositi orožje. Potem je poklical k sebi oddišče Albancev iz Prizrenda in okolične ter jima naznani, da bo dal vsakogar, ki bo delal reformam opozicijo ali le demonstriral, takoj zapreti ter ga odgnati v Carigrad. Ker je prišlo med tem tudi na pomoč par novih polkov, so se Albanci ustrašili ter so odtadas popolnoma mirni, seveda na videz. Odločnemu generalu pa so obljubili Albanci maščevanje ter obstoji posebna zarota, ki preži na njegovo glavo. — Grška mejna straža je za lotila v Tesaliji bolgarsko ustaško četo 27 mož, ki je imela 300 pušk in mnogo streliva s seboj. — Rusija zahteva v odškodnino za rodbino umorjenega konzula Srbije 1.200.000 frankov; nadalje zahteva, da se pošlje 20.000 anatolskih vojakov v Staro Srbijo, ki bodo strogo pazili nad Albanci. Končno mora turška postaviti v zadajočenje kapelo na mestu, kjer se je izvršil napad. V oskrbovanje kapele se pokličajo ruski menihi z gore Atos. — Med poslaništvi Avstro-Ogrske, Rusije in Turčije se neprestano dopisuje. Pričakuje se resna izjava obeh prvih velevlasti proti Turčiji. Pretresavala se je tudi že misel, da se pooblasti Avstro-Ogrsko, da odpošlje vojaško posadko v Mitrovico. — Posebna grozodejstva se pojavljajo v Monastiru. Požig in umori so na dnevnem redu. Nedavno je bila razdiana cela mohamedanska vas ter je bilo poklanjih baje 165 oseb.

Politične vesti.

Sprememba v gališkem namestništvu. Vesti o odstopu grofa Pininskega se vzdržujejo, češ, da

je njegovo stališče že dalje časa omanjano. Naslednik pa ne bo bivši ministriški predsednik grof Badeni, temu grof Andrej Potočki, ki bi rad Stanzikovo stranko spravil na kmilo deželne uprave.

Položaj na Ogrskem bi mogla spremeniti le popustljivost Kossuthove stranke. Ta stranka pa zahteva, naj se odstavi brambna predloga za štiri meseca z dnevnega reda, le potem se priprasti indemnitetna predloga. Széll in ž njim večina pa so mnenja, da bi vsakojaka brezbudgetna doba pomenila manjšo nevarnost za ustavne razmere, kar pa oktoriranje volje manjšine ter odklanja kompromis. Potrjuje se, da grof Apollyon kmalu odstopi. Njegovo vedenje je zelo nejasno in v marsičem dvoumno. Vojna uprava namerava, ako se brambni zakon ne reši do 1. maja, odrediti, da se nobeden vojak ne odpusti po dveletnem službovanju. Včeraj je neodvisna stranka sklenila, izločiti iz obstrukcije budžetni provizorij, nagodbeni provizorij in druge zakonske predloge.

Novi bolgarski vojni minister Savov je podal demisijo, ker ni hotel ministrski svet dovoliti kredita za armadnega nadzornika, katero mesto bi naj bil dobil Paprikov.

Vojni vrhovni poveljnik za Makedonijo postane Edhem-paša. General Hilmi-paša je zaradi nedoločnosti in slabosti sultana napram Albancem zadnji eden opetovanje prisil za odpust, toda sultan mu je demisijo odrekel.

Revolucijsko gibanje v ruski armadi. Poveljnik moskovske posadke, vitez Sergij, je izdal tajno naredbo, v kateri se priporavlja, da je neki tujec nekega vojaka povabil v svoje stanovanje ter mu izročil več brošur za kolege v vojašnici. Vojak je zadevo naznani, in v hiši onega tujca so prijeli več politično nevarnih oseb, ki so širile revolucionarno gibanje med vojaštvom. Vojna oblast je podelila vojaku večjo denarno nagrado.

Cerkvene reforme na Francoskem. Vrhovno poštne ravnateljstvo je zaukašalo vsem podrejenim poštam, naj ne odpoljijo okrožnic, ki jih poštam izročajo samostani za nabiranje dobrovoljnih prispevkov. Vse take okrožnice se morajo temveč poslati ravnateljstvu.

Francoski predsednik Loubet je odpotoval v Algir. V algirskega pristanišča ga pozdravijo razun francoskih tudi ruske, italijanske, angleške in španske vojne ladje.

Mednarodni kmetijski kongres zboruje te dni v Rimu. Udeležujejo se ga odpoljenci vseh evropskih agrarnih držav. Glavna točka je vprašanje o ameriški konkurenčnosti.

»Zakaj te ni tako dolgo? Kako težko sem te čakala!« — »Srček, bodi miren in ne zameri mi! Saj veš, kako težko odidem od doma!«

Prijel jo je pod paduho in odšla sta po stranski ulici. Črez nekaj časa začne zopet dekle: »Ti ne veš Albin, kaj se mi je prijetilo. Ne vem, kaj bi storila, vsa sem obupana.« — »Kaj se je zgodilo; ali je materi slabše?«

»Ne!«

»No kaj pa je?« Dekle globoko vzdihne in reče: »Službo sem izgubila! Sedaj moram biti doma pri bolni materi. Stanovanje bom moralu kmalu plačati, a denarja imava komaj toliko, da lahko živita par tednov.«

»Ubožica! Kaj pa je bilo, da si odšla?«

Nekaj časa je molčala. Ko je pa le vanjo silil z vprašanjem, je povedala vse od kraja, kaj se ji je zgodilo prejšnji večer.

Dolgo časa sta hodila semintja ter tisočeta med seboj.

Ko sta se že mislila ločiti, stopi nenačoma on k nji, jo tesno privije k sebi in ji nekaj zašepeta na uho.

A ona se mu izvije iz objema

in stopi korak nazaj. On pa ponovi: »No, ali bi hotel srček?«

Kakor ogenj so jo spekle te besede. Pogledala ga je v obraz. Luna se je ravno pokazala izza meglene oblaka in posvetila v njegov razoran obraz in demonsko oko.

»Ne!, je odgovorila kratko in povesila pogled.

Kakor uničuoč plamen se je ozrl po nji in zaničljiv nasmehljaj se mu je zazibal okrog ustnic.

Podala sta si roki, vočila kratko lahko noč in odhitela vsak v svojo stran.

Ona ni vedela, ali je resnica, ali se ji sanja. To se ji je dozdevalo tako čudno, tako nenavadno...

Hitela je po temen predmetju, kakor bi hotela pustiti za seboj temne slutnje, a ni jih mogla...

Drugi večer ga je šla zopet čakat. Obljubil ji je, da pride in ji prinese denarno pomoč.

Toda v njeno srce se je takoj po onem razstanku vselil dvom, ki jo je razjedal cel dan. Sedaj je pričakovala, kaj bo. Pripravljena je bila na vse...

Dolgo časa je hodila semintja. Mraz ji je bilo in že je hotela oditi.

Dopisi.

Iz Novega mesta. Zadnji čas beremo mnogo prepirov, kateri naših bivših županov je več storil za blagor našega mesta. Mislimo, da smo lahko zadovoljni z vsemi zadnjimi župani in njih svetovalci, kar kažejo pod njimi započete in izgotovljene naprave, n. pr. most, vodovod ter da bodo sedanjim hvaležni, ako nam brez velikih denarnih žrtv pridobe zopet kaj koristnega. Mestni zbor je v principu sklenil, da upelje acetensko svečavo ter se je v dotično svrhu odmeril precejšnji denarni znesek. Gospodom, ki so voljeni v preučevanje te naprave, bodo dobro upoštevati, jeli vredno za nepopolno stojavnih svetilk, (na zasebne ni mnogo štet) investirati toliko sveto, da količi bodo vzdrževalni stroški in pa v kaki zvezi je kemičen proces s karbitom in javnim zdravstvom. Zdi se nam, da se sedaj zadostujejo prav odločni duhovi iz mestnih dvorišč in polovičnih kanalov. Ako je razsvetljavo popolniti že sedaj, naj bi se mislilo predvsem na električno luč. Meščan Fr. Seidl ima dovolj vodne moči v to svrhu; položil je že davno kabel, pribil ob hišah isolatorje pred mnogo meseci — menda bode vendar kdaj pokazal svojo luč! — Naj bi se torej vprašal, kdaj in po čim budi; saj mestnim očetom je znano, da se da z njim govoriti in dobro pogoditi. Seveda je čas, da Seidlov inženér skoraj izpusti žarilen tok. Za vodovodom čaka županstvo še mnogo dela pri sklopljenju Kandije, da ne bude na vsakem bregu Krke posebno sejmišče, pri zgradbi gimnazije itd. Pri slednjem naj gleda, da ne pride v jarek in na mokri kraj, saj ni treba da bi po sobah rasle gobe, kakor baje v enem kotu sodniškega poslopja. Ne dvomimo, da bodo sedanjii gosp. župan vsa ta vprašanja rešil povoljno, saj se ne straši ni dela ni truda!

Vzet zadnji ostanek vpliva v cerkvi.

Volitev papeža je postala monopol kardinalov, ljudstvo pa je igralo odlesj — kakor se je izrazil neki sodobni pisatelj — vlogo mutastega psa.

Istotako se je zgodilo s pravim ljudstvom pri volitvi škofov. V začetku so škofo volili, in sicer je imelo razum duhovščine tudi ljudstvo vpliv na volilno pravico, krona pa je volitev potrdila. Ponokod je bila tudi navada, da je krona izbrala škofo, duhovščina in ljudstvo pa sta volitev potrdila. Papež Gregor VII. in nje govi nasledniki so najprej kroni vzel vsak vpliv na volitev škofov in je pustili samo posvetno investituro. Rimski koncil I. 1139 je izključil ljudstvo od vsake udeležbe pri volitvi škofov ter je določil, da volijo škofo samo člani stolnega kapitelja in redovniki. Na ta način je tudi svetna duhovščina prišla ob ves vpliv. Tekom 12. stoletja so tudi redovniki bili pripravljeni ob volilno pravico in je obveljal načelo, da volijo škofo samo člani stolnega kapitelja. Prej je moral kralj potrditi škofo, sedaj pa je imel to pravico samo papež.

Obenem s to strogo centralizacijo cerkvene uprave in s tem do slednjem izključevanjem ljudstva od vsakega vpliva so tudi škofo izgubili jako mnogo starih svojih pravic. Že v 9. stoletju so papeži vzel razim škofov vsako jurisdikcijo nad gotovimi samostani, ki so bili potem podrejeni neposredno papežu. To se je zgodilo pozneje tudi s celimi redovi, kakor n. pr. s Cistercijenji.

Papež Innocenc III. je potem vzel škofov pravico, dovoljevati dispense od določnih kanoničnih prav in vpliv na odpravil starodavno navado, da sodijo provincialne sinode kot prva instanca, če je kakega škoфа odstaviti. Tudi te pravice, kakor še druge so prešle na papeža.

Tako se je cerkev s tem, da je najprej ljudstvo spravila ob vse pravico, potem pa omejila svobodo in vpliv nižje duhovščine in tudi škofov strogo centralizirala in organizirala. Prepregla je vse kristijanski svet s svojo organizacijo, duhovniki so postali uradniki rimske kuri, uradniki brez lastne volje in prisiljeni k najpopolnejši pokorščini in tako je cerkev postala najmogočnejši faktor na svetu.

(Dalej prih.)

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Volitev papeža je uredil papež Nikolaj II. z dekretom iz l. 1059. S tem dekretom je bil storjen odločilni korak, da postane volitev papeža monopol kardinalov in da se ostalo duhovščino in rimsko ljudstvo orope skoraj tisočletne pravice, ki jo je vživalo. S tem pa je bil tudi storjen odločilni korak, da se ubije zadnji ostanek demokratizma v cerkvi. Nikolajev dekret odrejuje, da volijo papeža samo kardinal škofo, ljudstvu pa se je pripoznaла samo pasivna aklamacija. S tem se je rimskemu ljudstvu vzela najvažnejša pravica, ki jo je imelo v cerkvi.

Nadaljnji korak v tem oziru je bil storjen na lateranski sinodi leta 1179, kjer se je določilo, da je pri volitvi papeža potrebna dvetretjinska večina glasov. Obenem je ta sinoda tudi naredila konec aklamaciji nižje duhovščine in ljudstva s tem, da jih v svojih sklepih ni nič omenila. Res je vsled teh sklepov bil ljudstvu

A nekaj ji je govorilo: »Ne hodi, ne hodi!«

Ura je odbila devet, a ni ga še bilo. Začele so ugašati svetilke, a ona je še čakala.

Črez kake pol ure zasluži od daleč pijane glasove. Poslušuje natančneje. Zdela se ji je, da ji je en glas znan.

Kmalu pride do nje pijana tolpa — med njo tudi on.

Bili so trije moški in tri ženske. —

Vstopila se je v temen kot, da bi je ne videl. A slučajno je zašel ravno k nji, jo pogledal v obraz, se zarežal in šel mimo brez ogovora.

Zadnji glasovi so izginjali, a ona je stala še vedno v temen kotu in zrla za njimi...

Zamrli so zamolklji glasovi pisanjih grl, a v njenih prsih je bilo srečno vedno močnejše in nemirnejše... Odpravila se je domov.

Težka je bila ta pot, a še težje njeni sreči, njeni mlado hrepeneče sreče.

A solze ni bilo v njenem očesu.

A azurnem nebu so pa trepetale svetle, razdraženi. V pondeljek so imeli v Gradcu shod in tam se je znani klerikalni poslanec Hagenhofer silno jezik, da hočejo bauernbundovi po-

slanci rajše Slovence voliti v deželnim odboru, kakor pa nemškega klerikalca. Na zadnje bodo še nemški klerikalci na Štajerskem začeli piskati na tisto piščal, kakor kranjski klerikalci.

Gospodarska zadruga v Sinčivesi. Nismo prijatelji vitrika g. Podgorca v Celovcu, kajti on je največ krit sedanjih žalostnih razmer na Koroškem, a to mu radi prisnemo, da se glede gospodarske zadruge ne ravna po vzoru kranjskih klerikalnih zadrug. V tem, ko na Kranjskem sleparijo ljudi z blagom in izdajajo vse vprek falsificirane bilance — postopa g. Podgorc poštend in nič ne prikriva, kako je v njegovem zadrugu. Mož je mnenja, da je tako zadruga, kakor jo je on osnoval, zdravo podjetje, ki bo uspevalo in zato dela; mi smo mnenja, da so pri nas mogoči samo produktivne zadruge in posojilnice, ker gospodarske in druge razmere niso ugodne za nakupovalne in prodajalne zadruge. Kdo ima prav, pokaže prihodnjost Hvalevredno pa je, da g. Podgorc ne prikriva, s kakimi velikanskimi težavami se mora boriti in kako jo zavazi, ker nima sposobnih mož. Naše mnenje je, da zadruga v Sinčivesi sploh ne bo uspevala in da bi se mogla vzdržati le, če dobi vodstvo v roke trgovske vsestranske izkušenje in izobražen mož. Gosp. Podgorc izkazuje, da je imela zadruga 1901 1710 K 16 v deficitu, l. 1902 pa 5852 kron 89 v. Ker ne vemo, kako se je računala vrednost poslopij, zaloge inventarja itd. — ali se je vzela v račun nominalna vrednost, ali pa se je kaj odpisalo, kakor je pravilno — ne vemo, je li ta primanjkljaj prav in ni lorda še večji. Vsekakso pa se vidi iz Podgorčevega pojasnila, kako kritičen je položaj sinčevške zadruge in koliko bo treba truditi se hoče zadruga rešiti. Iz tega slučaja pa se vidi, kako težko izhaja zadruga, tudi če ima vodstvo na boljšo voljo.

Iz deželne bolnice. Piše se nam: Leta 1897. sem ponesrečen bil primoran se vsled tega podatih v deželno bolnico ljubljansko. Dejali so me v prvo nadstropje kirurgičnega oddelka. Dasiravno bi se moral po predpisu glede opravljanja verskih pobožnosti vsakemu bolniku puščati proste roke, vendar sta že prvi popoldan stali nepretrgoma usmiljenki pri moji postelji in me nadlegovali, naj se izpovem. Jaz sem ponudbo odločno zavrnil, pa zman. To prigojarjanje je trpel do večera. Pri molitvi je pokleknila sestra baš pred mojo posteljo in se liki v zasmeh vedno obračala na metter v razpelo nad vrat. Drugi dan popoldan pride bolniščni duhovnik, se nastane v posebni sobici, kjer se je pričela izpoved. Zopet isto moledo vanje in prigojarjanje. Postal sem najevoljen in naposled celo nevlijeden. Zvezdar pa opazim, da se vse one

Budimpešta 16. aprila. V poslanski zbornici so bili danes zopet veliki škandali. Na razpravo je prišla aféra petih katedrov, ki so bili izključeni iz katedne šole v Pečuhu, ker so demonstrirali proti cesarski pesmi. Med govorom domobranskega ministra Fejervaryja je bil tak škandal, da se je morala seja pretregati.

Budimpešta 16. aprila. Čuje se, da hoče vojno ministrstvo zadržati v službi tiste vojake, ki bi morali iti letos na dopust, ako parlament ne odobri brambne predloge in ne omogoči, da se izvrši novačenje.

Zagreb 16. aprila. Sinoči so se tu zopet primerile male protimadjarske demonstracije, katere pa je policija v kali zadušila.

Carigrad 15. aprila. V vladnih krogih je nastalo silno sovraštvo proti Bolgarski Vojaški stranki vpliva kolikor mogoče, da bi Turčija napovedala Bolgarski vojno. Vojni minister je sultana zagotovil, da je armada pripravljena in da je Turkom zmaga zagotovljena.

Carigrad 16. aprila. Iz turških vladnih virov se čuje, da je 10. t. m. bila pri Merdešču v monastirskem vilajetu med bolgarskimi ustaši in turškim oddelkom neka bitka. Ustaše je vodil Boris Sarafov. Ustaši so ponoči srečno ušli.

Kolonija 16. aprila. „Köln Ztg.“ poroča, da pripravljajo Turki v Carigradu novo noč sv. Janeja, nameč splošno klanje v Carigradu bivajočih Bolgarov.

London 16. aprila. Tukajšnjim listom se poroča, da vlada v monastirskem vilajetu popolna anarhija. Požigi, uboje in vsakovrstne nasilnosti se gode dan na dan. Uvaževati je, da angleški listi glede balkanskih zadev niso prav zanesljivi.

Neapol 16. aprila. Tu je umrl znani filozof in politik Bovio.

Gospodarstvo.

Kako povzdignemo govedorejo?

I.

Vzlici jasno nesrečnega položaja kmetijstva, vendarle še poznamo celo vrsto kmetovalcev, ki ne tožijo vedno, češ, da ni mogoče živeti in to le radi tega ne tožijo, ker jim treba ni. Ne mislimo pa, da so tako srečni le najpremožnejši posestniki. Ne! V mislih imamo nekdaj revne kmetovalce, ki so s pridnostjo in prevdarnostjo prišli do prav dobre eksistence. Seveda so to kmetovalci razumeči se na izrabljivanje naravnih sil. To so vam ljudje, trgovski podjetni in gospodareči tudi s pomočjo računov. Kdo gospodari tako, opusti tudi stare navade; kajti kmalu uvidi, da se kmetijstvo bori za eksistenco in da je veliko starokopitnih gospodarjev že uničilo. Zato je vsakdo primorjan tem bolj misliti, kako zatrepi zloto. Misliš mora, premisljevati in zopet premisljevati, kako bi v svojem posestvu prigospodaril večjo rento. Trgovski računi združni hranljivostjo mu v boju veliko pomagajo.

Tudi govedorejec — dasi danes ravno on kmetijstvo precej reši iz zatega — je obično zelo neroden, držeč se starih tradicij in ne meneč se za najboljše novosti. Tudi tak gospodar seveda ne more napredovati. Zato treba, da se sleherni živinorejec modernizuje in trudi živeti v duhu časa! Zavedati se mora najprej samega sebe — sam iz sebe se mora povzdigniti. To zmore, ako le hoče! Država ne bude rešila, ki večje le podpirala. Kje pa ne zadostuje moč posameznika, treba se združiti in si skupno pomagati!

Statistično je dognano, da je naša govedoreja srednje dobra z ozirom na količino. Vzlici temu pa manjka na tem polju še mnogo dela, če hočemo, da se bode ista splačala in da bode bolj dobičanosa. Vprašajmo se torej: kaj nam more do zboljšanja, kako dosežemo od govedoreje več dobička in večjo rento?

Ako smatramo govedorejske zadruge, ki razpolagajo s strokovnjaškim pridnim in poštenim vodstvom za edino rešitev naše živinoreje, moramo danes kar obupati in edinole čakati pogina. Saj nimamo še nobene zadruge, nimamo še živinorejskega nadzornika, ki bi edino živinoreji posvečajoč svoje sile isto

zboljševal! — A mi nočemo poznavati resnice, nečemo biti oportunisti, marveč pravimo, da treba pripravljati poti za prepotrebne govedorejske zadruge že sedaj! To je tem bolj nujno, ako hočemo imeti takoj nekaj boljših zasluzkov, po bodočem zasnovanju zadrug pa tem uspešneje rezultate.

Nekoliko se deluje v tem smislu; kajti že samo „Kmetijska družba kranjska“ si je pridobila tekom zadnjih dvajsetih let nevenljive zasluge, stremec na zboljšavanju domačega plemena s tujimi plemenskimi pasmami. Res vzhodno je skrbela za to, da dobe po najboljši možnosti vsi kraji vedno izberi bike. Vidimo tudi, da je vsled rastoče inteligence živinorejev danes že skoraj v vsakem kraju kak bolj ali manj umen gospodar, nad katerim se lahko zgledujejo vsi drugi občani, kar je za naše ljudstvo velikega važnosti. Kmetia namreč, in naj mu še toliko trobimo, ne bodo pridobili za dobro stvar, dokler ni on sam pri sosedu ali komu drugemu videl, da je ista res dobra in dobičanosa . . .

Končamo z naštevanjem tega, kar se je storilo in kar se dela v pospeševem govedoreje pa izjavljamo, da bomo v prihodnje govorili o onih navedbah, ki bi lahko delale poti živinorejskim zadrugam, kakor tudi o teh zadrugah samih.

Rojaki!

Dne 27., 28. in 29. junija t. l. praznoval bode „Ljubljanski Sokol“ slovensko svojo štiridesetletnico. Da pa se bode ta sokolska slavnost čim sijajnejše vršila, povabil je odbor vsa slovenska sokolska društva katera so tudi že prijavila svojo vdeležbo.

Zato pa je naša dolžnost, da tedaj dostenjno sprejememo drage, dobrodoše nam goste Sokole, ter da jim v prvi vrsti preskrbimo ugodna prenočišča.

V to svrhu obračamo se tem potom do Vas čestiti meščani ljubljanski z uljndno prošnjo, da prepustite za dotedne dneve kolikor mogoče postelj gostom na razpolago, katerih število blagovolite ustmeno ali pismeno prijaviti načelniku stanovanjskega odseka, bratu Viktorju Rohrmanu (Sv. Petra predmestje.) Na zdar!

Odbor.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaju.

I. Wipplingerstrasse št. 30.

V I. četrlettu 1903 je bilo vloženih 3832 zavarovalnih ponudb z zavarovalno sveto okroglo K 5.419.000,—, izmej katerih je bilo izdanih 3539 polic za zavarovalno sveto K 4.606.000.—.

V I. četrlettu 1903 zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi obresti od glavnice so znašale okroglo K 1.235.000,—, prijavljena izplačila K 451.000.—.

Od obstoja zavoda se je K 51.891.000 izplačalo.

Nadaljnja pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema

filialka za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Janushof.

Darila.

Poročilo blagajnikovo o prispevkih I. 1902.

I. Udnina možke podružnice sv. Cirila in Metoda za Kamnik in okolico za I. 1902 v skupnem znesku K 225.50. 2. 7. septembra 1902. Povodom 20letnice prvega slovenskega društva „Lire“ na vrhu Fischerjevega hotela K 17.21. 3. 8. septembra 1902. Povodom izleta narodnih društev na Vrhpolje k. g. Winklerju kot čisti dobiček veselice K 981. 3. V gostilni g. Jakoba Jerina v Dobu v veseli družbi 21. septembra 1902 se je nabralo K 5.—. Iz nabiralnika g. Jos. Kende vzdigni in postal g. M. Novak c. kr. nadšportar, dne 22. decembra 1902 K 10.20. 6. 26. decembra 1902 v gostilni g. J. Kebrab nabal v veseli družbi K 2.13. 7. 26. decembra 1902 v gostilni g. P. Žerovnika veseli družba darovalo K 3.49. 8. 31. decembra 1902 v restavraciji g. F. Fischer (J. Friedl) na plesnem venčku kamniških fantov nabrala ga. Amal. Pičman K 751. 9. Demonstrativni prinos radi slabega poseta veselice K 5.58. 10. Povodom čitalniške veselice dne 2. februarja 1903 K 3.21. 11. 15. februarja 1903. Pri maskaradi nar. čitalnice vesela družba K 5.23. 12. 19. marca 1903. Iz nabiralnika Fischerjevega hotela K 1.33. 14. Darijo g. restavracija Iv. Fridla K 2.— 14. marca 1903. Odbor nar. čitalnice pri svoji VI. redni seji v gostilni g. A. Jerale K 1.59. 18. Iz nabiralnika g. Jos. Kende 9. aprila 1903 K 3.84. 22. decembra 1902. Poslano na uprav. „Slov. Naroda“ K 10.20. 23. marca 1903. Poslano na uprav. „Slov. Naroda“ K 8.—. Oditek 5 slugam pri nabiranju denarja in poštini K 16.51. 10. aprila 1903 po poštini nakaznici poslane K 287.80.

Ker so nabiralniki že tako obrabljeni, da lahko prispevki vsak ven vzame brez blagajnika, umestno bi bilo, da nam pošlje družba sv. Cirila in Metoda nove nabiralnike. Tekoče leto so se raznere izdatno zboljšale in so se tudi oni, ki lansko leto nenesar niso hoteli prispeti za velekomercno družbo, ogreti ter ji po možnosti prishtročiti na pomoč.

Zajedno javljamo, da priedete dne 3. maja t. l. tukajšnji podružnici v čitalniški prostorih na korist družbi veselice z igro, petjem, nastopom sl. salonskega orkestra, deklamacijami, govorom in žaljivo loterijo.

— K. blagajnik.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okreće lase, odstraneje lase in preprečuje izpadanje las.

1 stekljenec z navedenim 1 M. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve stekljenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin. specijalitet, najfinjejsih parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resiljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu (204-13)

Rogaška Slatina

Krasno in oddihno letovišče. Postaja južna Železnica: Poljčane, 6 ur od Dunaja. Sezona od maja do septembra.

Rogaška Slatina

Biser zelen Štajerske

1902:

je obiskalo zdravilišče 3100 oseb (najvišje število od kar obstoje).

Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne bolezni, mehurje. Obsežni nasadi z drevoredi, veliki gozdovi listnatnega drevesnega in širokolistnega.

— Vrele „Tempel“ in „Styria“ dosegata najboljše vrele Karlovih in Marijinih varuh. Zdravilišče za zelenčne, črevesne, jetrene in ledvične bolezni, katere so sledilne sladkorne bolezni, žolčne kanalne

Izjava.

Mi podpisani Ivan Lindtner, trgovski pomočnik, Helena Lindtner, prodajalka in Pepina Anžič, gostilničarjeva hči, obzalujemo vse, kar smo govorili nečastnega o gdč. Josipini Vrhunc in izjavljamo, da nis na tem našem govorjenju ničesar resničnega.

V Ljubljani, 7. aprila 1903.

Ivan Lindtner l. r. Helena Lindtner l. r.
Pepina Anžič l. r. (1043)

Iščem dobro vpeljano

gostilno

v in izven Ljubljane.

Avguštin Zajec, 1029-2

gostilničar, Ljubljana, Rimska cesta 4.

Služkinja k otrokom

v starosti 40—50 let sprejme se pod dobrimi pogoji v trajno službovanje. Zahteva se priazno in potrežljivo ravnanje z otroci, kakor spoštovanje dobre gospodinje. (1053-1)

Povprašanja v trgovini Val.

Golob-a, Mestni trg št. 10.

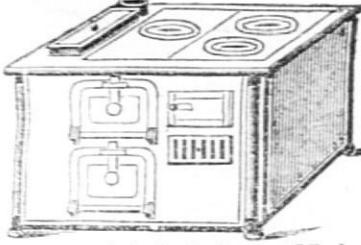
V prijaznem trgu Cirknica na Notranjskem je oddati s 1. junijem dobro idočo (998-3)

gostilno

z velikimi prostori, več sobami za prenočišče tujev; poleg gostilne se nahaja lep senčnat vrt, sadni vrt, kegljišče, hlev in prostorna ledeneča z ledom.

Kdor želi vzeti v najem, naj se oglaši pismeno ali osebno pri gosp.

Anton de Schiava v Cirknici.

Triumph-štidelna ognjišča

za gospodinjske, ekonomije i. t. dr. v vsakršnih izdelkih. Že 30 let so najbolje priznana. Pribitki tudi kot najboljši v načrtnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štidelna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti dospelani znanki. (852-6)
Tovarna za štidelna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Vina!!
Prstna
štajerska gorska vina
razposilja od 14 kr. više
Ivan Wouk v Poljčanah.

Iz prijaznosti vsprejema naročila in daje pojasnila gospod (975-3)
Ivan Belič, gostilničar
Ljubljana, Dunajska cesta štev. 6.

Wilhelmov tekoče mazilo
BASSORIN'
c. kr. priv. 1871.
1 vrč K 2, poštna posiljatev = 15 komadov K 24.

Wilhelmov c. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, česar zdravilstvo temelji na znanstvenih preiskavah in praktičnih izkušnjah ter se izdeluje izključno v le-karni Franca Wilhelma,

c. in kr. dvornega zalogajatelja Neunkirchen, Niže Avstrijsko.

Rabiljeno kot mazilo, vpliva lečilno olajšljivo, manjša bolečine in miri bolesti živcev, kakor tudi v mišicah, sklepih in kosteh.

Zdravnik uporablja isto proti navedenim bolečinam, zlasti, ako se taistejavjo po močnih naporih na potovanju ali pri zastarelih boleznih; radi tega to sredstvo uporabljajo tudi turisti, gozdari, vrtnarji, telovadci in kolesarji z najboljšim vsehom ter se hvali tudi od mnogih strani kot sredstvo proti mrčevemu piku. b 2721-6

Kot znamenje pristnosti je na zavitkih vtisnjeni grb trške občine Neunkirchen (devet cerkv).

Dobjiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobri, se naravnost posilja.

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglaševališče za konverzijo 4·2% obveznic skupnega državnega dolga

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA
Špitalske ulice štev. 2.

preskrbuje
konverzijo
Skupne rente
brez kacih
troškov.

(2975-57)

Tako se sprejme
spretna šivilija.

Ponudbe se pošilja: (1031-2)

Bersin, Stari trg 2.

Suhe kranjske klobase

razpošilja

po K 2·60 kilogram

Edmund Kavčič
v Ljubljani. (11-85)

Sprejem takoj krepkega

učenca

s primerno naobrazbo v svojo trgovino z mešanim blagom.

Rudolf Zore na Jesenicah
Gorenjsko. (1024-3)

Odam takoj svojo precej založeno in dobro vpeljano

trgovino

z mešanim blagom

iz proste roke. Trgovina je v prav dobrem tiru in precej slovi. Kdor želi trgovino prevzeti naj se obrne na naslov Jurij Šterk, trgovec in posestnik na Vinici pri Črnomlju. (1027-2)

Radi bolezni in nameravane izselitve iz Kranjske se proda takoj pod ugodnimi pogoji

hiša

s sadnim vrtom in nekaj vinograds

(1) v ljubljanskem predmestju. 104:

Natačno se izve pri gospoj He-

leni Jug, Ljubljana, Stara pot št. 4.

Tri
mizarske pomočnike
sprejem takoj v službo. Plača po dogovoru. (1045-1)

Jakob Homovec
stavbeni in pohištveni mizarski mojster
v Cirknici.

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (231-23)

Redka prilika!
450 kom. za samo 1 gld. 75 kr.

1 prekrasno pozlačena ura s 3letnim jambstvom, s pozlačeno verižico, 1 prima usnjat portmoné, 1 lep moški prstan z imitiranim zlataškim kamenom, 1 ščepni nož, 1 prsna igla z imitiranim draguljem, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz doublezleta, 1 žepno toaletno zrcalce, 5 mčnih šajljivih predmetov, ki vzbujajo veliko smeha, 1 pat. niklasti tintnik, 25 elegantnih dopisnih predmetov, 1 elegantna pariška broža za dame, 1 par boutonov z imit. brijanti (srebrni kavljji), prav dobro ponarejenimi, in še 350 raznih predmetov za domačo in navadno rabo, gratis. Teh mčnih 450 predmetov z uro, ki je sama tega denarja vredna, veja proti poštnemu povzetju samo 1 gld. 75 kr. Le kratki čas se dobiva pri dunajski Grand-filialki

Alex. Jungerwirth

v Krakovu št. 996. (1051)

Opomba: Za neugajajoče se vrne denar.

Trgovina

z mešanim blagom s hišo vred
se proda ali dá v najem

v nekem vočjem farnem kraju na Spodnjem Koroškem zaradi podevane hiše v mestu in opustive obrti. Trgovina je dobro in moderno opravljena. Za kup se rabi 16.000 K, ostalo po dogovoru prav ugodno. Za najem in prevzetje zadostuje 10.000 K. Potrebno je znanje slovenskega in nemškega jezika. (986-3)

Naslov pove uprav. »Sl. Naroda«.

Odam takoj svojo precej založeno in dobro vpeljano

Ženitna ponudba!

Mož v najboljši dobi, trgovec, se želi v surho ženitve seznaniti z gospico ali vdovo brez otrok, v starosti ne pod 35 let in s premoženjem.

Her je žala izključena, posiljajo naj se resne ponudbe 5 polnim imenom in 5 sliko, katera se vrne, na upravljanje „Slovenskega Naroda“ pod: „Adria“. (983-3)

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bežaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga iz Trbiž. Ob 12 uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussere. Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj v Črnomlju. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novemesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isk, Aussere, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Beljak, Celovca, Monakova. Inomost, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaj, Ljubna, Beljak, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straža, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhad iz Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Naznanilo.

Kdor

hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi cenik, ki ga pošljem zastonj.

Posebno priporočam

nevosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Sivalni stroji Singer in vse druge vrste

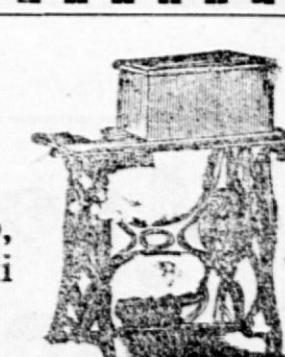
pripravne za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenó. Umetna delavnica v I. nadstropju.

Za obilen obisk se najtoplejše priporočam

FRAN ČUDEN

urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg eksportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn „Union“, založnik c. kr. dolenjskih železnic. (42-27)

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglaševališče za konverzijo 4·2% obveznic skupnega državnega dolga

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA

Špitalske ulice štev. 2.

(2975-57)

Stenografa

aprejme pisarna

dr. Krisper in dr. Tominšek

s 1. majnikom.

Ponudbe z uzočem pisave na pisarno. Plača po dogovoru (1049-1)

Nesrečni so kilavi

ker ne vedo, da jih od 1000, 900 brez operacije ozdravi Poskus proti znamk.

20 vinarjev

tajno.

R. Köhler

DUNAJ V., Zeuggasse 1.

Jako dobro, belo in rdeče, novo

</

Predzadnji
teden!

Srečke za grejalnice (Wärmestuben)
po 1 krono

Glavni dobitek
kron 40.000 kron

priporoča 810-12)

J. C. Mayr v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo od založnikov v gotovini po odbitku 10%.

Stanovanja.

Za avgustov termin so v novih **Korsikovih** hišah na **Bleiweisovi cesti** še mnogovrstna stanovanja za oddati. Jako elegantna, najnovješte urejenja in dobro presušena, tudi s porabom vrtov. Najboljši zrak in solenčni kraji. Stanovanja obstojejo iz 3, 4, 5 sob, na zahtevanje pa tudi iz 7 do 8 sob; pri vsakem stanovanju je 1 predsoba, 1 soba za služkinjo, jedilna shramba, klet, podstrešni prostori itd. Pri večjih stanovanjih so tudi kopalnice in perlcliffe. Izbrati je mogoče pritlije, I., II. ali III. nadstropje. Cene so tako nizke.

Več se pozive pri lastniku istotam ali pa v **Šelenburgovih ulicah** štev. 5 (v trgovini s cvetlicami in semenji).

(3134-33)

Mannesmann-ove cevi

varilne in plinove cevi **vsake** obsežnosti in vse drugovrstne cevi razpošilja po konkurenčnih cenah

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi v Komotno, na Češkem. (437-10)

Zastopniki v vseh večjih mestih.

J. Pserhofer-jeve odvajjalne kroglice

pristne samo z rudečim nadpisom „J. Pserhofer“ na pokrovu vsake škatljice.

Te že mnoga leta razširjene kroglice so **staro slavno**, lahko **odvajjalno** in po mnogih zdravnih občinstvu priporočeno **sredstvo**. Te kroglice činijo tako lahno, da ne provzročajo niti najmanjih bolečin in jih jemljejo celo otroci brez vsakega pomisla.

J. Pserhoferjeve odvajjalne kroglice so občinstvu znane tudi pod imenom **Pserhoferjeve kroglice** in se že več ko 100 let edino in le pristno izdelujejo v

J. Pserhofer-jevi lekarni

Dunaj I., Singerstrasse 15. (762-5)

Eden zvitek s 6 škatljicami velja K 2.10.

Manj ko en zvitek se ne razpošilja.

Pri predpohištju denarja stane s poštnino prosto pošiljatvijo:

1 zvitek kroglice . . . K 2.60 4 zvitki kroglice . . K 8.90

2 zvitka " " 4.70 5 zvitkov " " 10.50

3 zvitki " " 6.80 10 " " 18.50

Posebno priporočljive špecialitete so še:

J. Pserhoferjev balzam zoper ozeblino s poštnino prosto pošiljatvijo

2 lončka proti predpohištju K 2.15

J. Pserhoferjeva grenka želodčna tinktura zbudljivega učinka na želodec poštnine prosta pošiljatev 12 steklenic proti predpohištju K 5.-

J. Pserhoferjev balzam zoper rane 12 steklenic poštnine prosto proti predpohištju K 3.40

Fotografični aparat

(Hand-Camera 9x12) dobro ohranjen in primeren zlasti za začetnike, se z nekaterimi potreščinami proda za 15 gld.

Naslov v upravnistvu „St. Naroda“ (969)

Najlepše veleposestvo

na Spodnjem Štajerskem je na prodaj. Cena 70.000 K.

Poslopaj je 14 in vsa zidana. Proda se tudi samo polovica s krčmo, prodajalno, vinograd, njivami, hostami in travniki.

Ponudbe pod „A. B.“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ (890-4)

Ženitna ponudba

Mlad, inteligenten trgovec, prijazne zunajnosti, soliden ter moškega značaja, z dobro idodo trgovino na Gorenjskem, v kraju, kjer so tudi e. kr. uradi, išče modernim polom radi pomanjkanja znanja gospodarsko, staro od 18 do 22 let, dobro izvedjano v gospodinjstvu in trgovsko izobraženo z nekoliko premoženjem.

Samo resne, s sliko vposlane ponudbe sprejema upravništvo „Sl. Naroda“ pod naslovom: „Greččovac“. (1025-2)

Veselna diskrecija se jamči, ter se v slučaju neugodne ponudbe slika vrne.

Človek in pol.

Roman.

Napisal Ivan Šorli.

Lično opremljena knjiga v izvirnem zavoju po načrtu akad. slikarja Iv. Vavpotiča.

Cena broš. K 2.50, po pošti K 2.70.

Izdal (108)

Lav. Schwentner

založnik in knjigotržec v Ljubljani.

Naznanilo.

S tem vladno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel

gostilno „pri Lovcu“ na Bledu

kjer budem točil pristna domača štajerska, dolenska in istrijanska vina ter vedno sveže pivo.

• Izborna, občno znana kuhinja. •
Potujočemu občinstvu pa so na razpolago tudi lepe sobe.

Za obilen obisk se priporočam
z odličnim spostovanjem

Fran Osterberger.

Razpis.

Podpisani deželnih odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika

1.) v **Kranjski gori** z letno plačo 1600 K in aktivitetno doklado 200 K.

2.) v **Žužemberku** z letno plačo 1400 K in aktivitetno doklado 200 K.

ter s prostim stanovanjem.

Prosilec za ti službi pošljejo naj svoje prošnje podpisemu deželnemu odboru

do dne 30. aprila 1903

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilec, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 3. aprila 1903.

Električno-strokovno obvestilo.

Slav. občinstvu in prečastiti duhovščini vladno naznanjam, da izvršujem z **oblastvenim dovoljenjem** vsa za **vpeljavo električne razsvetljave** potrebna dela ter opozarjam na svojo **izredno veliko in krasno zalogo**.

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenarejam stare lestence, svetila i. dr. strokovno pravilno za električno luč po zelo nizkih cenah. — Vsaka stvar bodo montirana v moji delavnici in preizkušena tako, da mestni monter ne bodo imeli drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bodo lahko izvršili v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se zdatnih naročil beležim z velespoštovanjem

Leopold Tratnik

pasar in založnik predmetov za elekt. razsvetljavo
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

Auerjeva luč

najpopularnejša razsvetljava, ki naj bi ne manjkala v nobeni hiši

je postala cenješa.

S 15. aprilom velja:

Auerjeva svetilka Štedilna svetilka

žgalnik, kronska žarnik
in cilinder

žgalnik, kronska žarnik
in cilinder

K 3.50

K 3.—

Nadomestilni žarnik

60 v.

Nadomestilni žarnik

55 v.

izključivši vpeljavo in pokritje.

Naj se pazi na naše znane varstvene znamke ter se varuje pred nakupom malovrednih ponarejanj.

(1039)

Avstrijska družba
plinovih žarnic in električne.

Zastopstvo:

Plinarna, Ljubljana.